

דבר תורה לפרשת ויקהל

מאת החייל הקדוש עמיחי רובין הי"ד

סיכום על פי שיעור של הרב עוזי חובב בשיחות הרצי"ה קוק זצ"ל

הרצי"ה כותב שבפרשותינו מופיעה הגשמת הציווי האלוקי על ידי מעשה אדם. היה לנו צווי אלוהי שהוא דבר מאוד עליון. הקב"ה מצווה למשה שמעביר לבצלאל ואהליאב ולכל חכמי הלב ועכשיו צריך לעשות. בפועל יוצאים לעבודה. הפרשה שלנו מביאה לפתחינו בירור אלוקי על היחס לענייני העבודה בחיים, מתוך הבירור של הגישה לעבודה בבית הקדושה - במשכן, בבית המקדש.

הרצי"ה אומר שהמושג עבודה תופס מקום מרכזי בחיי האדם, וכאן מתברר באיזו מידה יש יחס חיובי לעבודה ומתי יש יחס שלילי אליה. עבודה היא באמת עניין חשוב. כתוב "ששת ימים תעשה מלאכה". רואים כאן שמלאכה היא דבר חשוב, אבל אסור לשכוח שמלאכה היא לא המעשה החומרי. לומדים זאת מכך שהמקום הראשון בו מופיעה המילה 'מלאכה' בתורה הוא במלאכת המשכן. הביטוי 'ששת ימים תעשה מלאכה' אומר: מלאכת הקודש, להכין את המשכן, מקום לקב"ה. המילה מלאכה מקבלת את המשמעות שלה דווקא בהקשר שבו היא מופיעה כאן. מכיוון שבונים לקב"ה בית, בונים את המשכן, מתוך זה בונים גם מדינה, צבא, קופת חולים, וכו'. כל אלה באים לשרת את המלאכה המרכזית - מלאכת הקודש.

לכן צריך לדעת שמלאכה אמיתית מתחילה מהקודש, ומשם יוצאת החוצה. מלאכה מתחילה מהקודש ומשם לעשרות תחומים. בכל תחום מלאכה אדם יכול לעסוק ובלבד שמכלול הדברים שאדם עושה משרת את מלאכת המשכן, ואז זה מצוין. אבל אם מכלול הדברים שאדם רוצה לעשות לא מכוון ולא קשור אל הקודש, אז זה לא אמיתי, זה לא נכון. אנחנו עוסקים בהבנת מלאכת הקודש - בשביל זה צריך להבין מה זה קודש. כדי שנוכל לעסוק במלאכה שקשורה לחול צריך לדעת מה זה קודש, כדי שאפשר יהיה להשפיע מהקודש אל החול. כמו שערך החול שבחיים נקבע לפי מקור הקודש, כך שגם ערכה של המלאכה שנעשית בחול נקבע על פי ערכה של מלאכת הקודש. לדוגמה: צבא הגנה לישראל הוא חשוב מאד וחייב שיהיה כזה. הערך שלו נקבע מערכו של הצבא של עבודת הקודש - צבא הלוויים שהיה משרת במשכן ובמקדש. מתוך ערכם של הלוויים ומלאכת הקודש שלהם, מגיע גם ערכו של הצבא שפועל ונלחם למען ארץ ישראל והעם.

הקודש הוא קודם לחול. לכאורה היינו אומרים שלא, שהרי עובדים שישה ימים ורק יום אחד נחים? אלא שזו הראיה - אם היום האחד הזה עוצר שישה ימים קמ"ל [בא להשמיע לנו]

שהיום הזה הוא הכי חשוב, הכי מרכזי. אם העבודה הייתה המרכז, היא לא הייתה נעצרת ביום השביעי שהוא קודש "שבת שבתון לה".

עוד צריך לדעת שיש מלאכה ויש עבודה. עבודה זה מסוכן. יש עבודה שהיא שייכת למושג עבד. הרבה אנשים עובדים והם עבדים להרבה דברים - פרנסה, מטפלים וכו'. חלק מהאנשים שעובדים בכלל לא רואים בית - הם עבדים. אבל יש גם עבודת קודש, שאמנם גם בה יש קצת שיעבוד, אבל יש הבדל.

הכלל הוא פשוט: כשאדם יוצא לעבודה והוא עושה מה שאומרים לו זה מסוכן, כי מי אמר שמה שאומרים לך הוא הנכון, הטהור? לעומת זאת בעבודת הקודש בצלאל ואהליאב עסקו ביצירה. יש הבדל בין יצירה שהיא להיות עבד ה', לבין העבדות למנהל בשר ודם. להיות עבד לה' זה לחשוב איך שם ה' מתגלה בעולם בכל דבר שאתה פועל ויוצר. זה לפעול מתוך יניקה מהקודש ולשמו.

המשנה באבות אומרת "כל תורה שאין עימה מלאכה סופה בטלה", וזה כי התורה דורשת ממך ליצור מקום לה'. מקום לה' הכוונה מלאכה, לא תואר שני. תורה שעניינה לרדת אל החיים ולאזן אותם ולא להישאר מנותקת.

בהמשך ישיר לזה - השבת היא זו שקובעת את סדר החיים של עם ישראל. היא זו שמלמדת מתי יש לעשות מלאכה, ומתי חובה להפסיקה ולשבות ממנה.

מלאכת הקודש סופה שהיא מתבררת במדבר. יצאנו ממצרים בדרכנו לירושלים. כדי להגיע לירושלים צריך להבין שיש ציר אחד שעוברים בו בין מצרים לירושלים. מצרים זו עבודת וירושלים זו עבודת הקודש, ואם אתה רוצה לצאת מזה [מהעבודת] ולהגיע לזה [לקודש], אתה חייב את השבת שמאפסת לך את המחשבה ועוזרת לך להבין את סדר החיים ואת החיבור התמידי לקודש - המדבר הוא הדרך להגיע לירושלים.

